

ROERKERKNIEUWS - Adventstijd

editie 185 (22 december 2023) – www.roerkerken.nl

Mgr. Smeets overleden

In Roermond is woensdagmiddag 20 december j.l. onze oud-bisschop Harrie Smeets overleden. Hij was al geruime tijd ernstig ziek. Hij leed aan een hersentumor. Mgr. Smeets is 63 jaar geworden. Bisschop Smeets werd op 29 mei 2021 plotseling ziek. Aanvankelijk werd gedacht aan een herseninfarct, maar al snel werd duidelijk dat er iets anders aan de hand moest zijn. In de weken daarna bleek de bisschop te lijden aan een hersentumor. Een operatie was niet mogelijk. Daarom werd hij vanaf september 2021 behandeld met chemokuren en bestralingen. Deze leken enigszins te helpen, maar in december 2022 werd bij Mgr. Smeets een kleinere tweede tumor ontdekt. Deze was niet zonder risico behandelbaar. Begin januari 2023 bleek dat er op academisch niveau geen behandel-mogelijkheden meer waren. De bisschop heeft toen in overleg met zijn artsen besloten om de alle behandelingen stop te zetten. Zijn situatie ging daarna langzaam achteruit. In verband met zijn verslechterde gezondheid kreeg Mgr. Smeets op 10 augustus 2023 eervol ontslag van paus Franciscus als bisschop van Roermond. In een eerste reactie zegt diocesaan-administrator Mgr. René Maessen: *“Toen Mgr. Smeets vijf jaar geleden tot bisschop werd gewijd, heeft hij de uitoefening van zijn ambt enthousiast en energiek opgepakt. Dit heeft hij tweeënehalf jaar kunnen doen. Daarna werd hij onverwacht zeer ernstig ziek. Vanaf dat moment heeft hij zijn lijden moedig gedragen, waarmee hij voor zijn naasten en voor velen in en buiten het bisdom een weg van geloofsgetuigenis heeft afgelegd. We zijn ervan overtuigd dat hij nu mag rusten bij zijn Schepper. We zijn de vele mensen dankbaar die tijdens de ziekteperiode van de bisschop hebben meegeleefd en voor hem hebben gebeden”*. Mgr. Smeets werd op 22 oktober 1960 in Heerlen geboren. Hij groeide op in Born in een gezin met een oudere en een jongere zus. Na een studie Nederlandse letteren in Utrecht begon hij in 1985 aan de priesteropleiding aan het grootseminarie Rolduc in Kerkrade. Op 13 juni 1992 werd hij in de Sint-Christoffelkathedraal in Roermond tot priester gewijd. Daarna was hij onder meer kapelaan in Weert-Boshoven (1991-1994), Thorn en Wessems (1994-1997), pastoor in Maastricht-West (1997-2003) en pastoor-deken van Venray (2004 – 2018). Op 10 oktober 2018 werd Mgr. Smeets benoemd tot de 24e bisschop van Roermond. Op 8 december 2018 ontving hij in de kathedraal in Roermond de bisschops-wijding. De uitvaart zal worden gehouden op zaterdag 6 januari a.s.

‘t jeet dureene wie i Karke ene Kerk

Al vóór het jaar 1561 moet er in naburige Karken een kerk van betekenis hebben gestaan. Het was immers dat jaar dat de inwoners van dit dorp de hertog van Gulik verzochten hun kerk van de moederparochie Vlodrop los te koppelen en tot zelfstandige parochie te verheffen. Vlak daarvoor was het (eerste) bisdom Roermond opgericht (1559) waartoe ook Vlodrop (met Posterholt) ging behoren. Door de afscheiding van de moederparochie bleef Karken echter (evenals Melick en Herkenbosch trouwens) tot het bisdom Luik behoren (dekenaat Wassenberg). In de parochiekerk van Karken vond op 7 oktober 1591 een gewelddadige gebeurtenis plaats. Inwoners die in de kerk van Karken hun toevlucht hadden gezocht werden op brute wijze door Spaanse huurlingen vermoord. *“Im Jahre 1591 wütete in unserem Nachbarland Holland ein schlimmer Krieg. Ein Spanischer General, der Herzog von Parma, verwüstete mit seinen Kriegern das ganze Land rings um Venlo. Und sie trieben es so*

wild, daß eine alte Chronik erzählt, sie wären wie 'losgelaten duivelen' gewesen. Auch die Einwohner der holländischen Dörfern Posterholt. Vlodrop en Odilienberg litten sehr unter den Einfällen der Horden. Da verließen sie Haus und Hof und flohen ins Jülicher Land. Vor allem in Karken nahm man sie liebevoll auf. In Kammern und Scheunen barg man sie en stillte ihren Hunger. Aber selbst ins Jülicher Land drangen die Kriegscharen vor. Da flohen die Einwohner Karkens in ihre feste Kirche. Betend lagen sie auf den Knien und erflehten Gottes Schutz. Von draußen vernahm man das Johlen und Schreien der Wilden Spanier, das Brüllen der gestohlenen Rinder, das Knallen der Büchsen, denn die Karkener Männer setzten sich zu Wehr gegen die Räuber. Aber es half ihnen nichts. Die Spanier drangen sogar in die Kirche ein und stießen mit ihren Spejßen in die Menge und schossen mit ihrem Büchsen in der Kirche. Es spritzte der Mörtel von den Wänden, und krachend schlugen die Kugeln in der Bilder der Heiligen. Da ward am heiligen Orte ein wüstes Blutbad angerichtet und ein arges Durcheinander, wo von noch heute das Sprichwort sagt: wenn's irgendwo wild hergeht: "t jeet dureene wie i Karke ene Kerk" (Matthias Helmgens: *Geschichte der Zivil- und Kirchengemeinde* [1971] blz. 119-120, met een verwijzing naar een artikel van W.I. Spehl in de *Heimatkalender der Heinsberger Lande* 1927, die op zijn beurt weer verwijst naar een artikel in het Limburgs Jaarboek).

Waalse familienamen in de Roerstreek (XIX) – Crasborn

Wie vanuit Linne of Montfort St. Odiliënberg nadert komt de naam Crasborn al gauw tegen, het bekende tuincentrum aan de Linnerweg dat gespecialiseerd is in containerplanten, oftewel tuinplanten in pot. De zaak werd gesticht door Zef Crasborn (1928-1992), gehuwd met Els Wolters van hoeve Moorsel. Zef zelf kwam - hoe kan het ook anders - uit Thorn waar de naam nog bekender in de oren klinkt, al was het maar vanwege de bekende horecazaak (hotel-restaurant) aan de Hoogstraat. De naamgever van die zaak is Nicolaas Crasborn (1839-1919) die er een logement vestigde ("begin 20e eeuw het enige in heel Midden-Limburg"); het bestond uit een bruin café en eetzaaltje, met op de etage 5 hotelkamers. Erachter runde hij er een graan-, meel- en zaadhandel. Sinds 1970 is het hotel in het bezit van de familie Parren die het uitbreidde tot 17 hotelkamers (hotelcrasborn.nl). Terwijl de moeder van voornoemde Nicolaas uit Wesseem kwam, was zijn vader geboren in het Zuid-Limburgse Voerendaal. Zijn 'roots' liggen echter in het gebied tussen de steden Aken, Maastricht en Luik dat ook wel het "Land zonder Grenzen – Land ohne Grenzen – Pays sans Frontières" wordt genoemd. De familienaam Crasborn komen we voor het eerst tegen in de Voerstreek, met name in Warsage, thans behorend tot de gemeente Dalhem in de provincie Luik. Hoewel er vroeger 'Platdiets' werd gesproken (vandaar ook de naam 'Weerst'), is het gebied thans officieel Franstalig. De naam Crasborn schijnt afgeleid te zijn van een bron even buiten Warsage, langs de weg naar Mortroux. Momenteel is er in Warsage nog altijd een Rue Crasborn (www.warsage.nl met een verwijzing naar het familieboek van Pierre Crasborn uit 1986). In het boek van L. Radermecker over de plaats Mortroux (1977) staat over die bron het volgende opgetekend: "*Kerseborne ou Craesborne: lieu-dit à Warsage à la sortie du village vers Mortroux. C'est là qu'en 1249 se trouvaient 6 bonniers de terre appartenant à Cornélimunster et qui ont été vendus à l' Abbaye de Val-Dieu pour 40 marcs de Liège. Une fontaine à l' eau très pure y jaillit depuis près de 800 ans*" (blz. 636).

Personalia

Op woensdagmorgen 20 december j.l. namen we in uitvaartcentrum Roerdalen (in 't Sittert te St. Odiliënberg) afscheid van **Leriza (Iza) Pardon-Castro (1956-2023)** uit Ophoven (D). Zij

kwam in 1998 vanuit de Filipijnen naar Duitsland, nadat ze Rainer Pardon uit Rheydt had leren en met wie ze na een korte verkeringsstijd getrouwd was. Samen begonnen ze een IT-Consultancybedrijf, eerst in Giesenkirchen, later in Heinsberg en uiteindelijk in Ophoven. Economisch gezien ging het hen voor de wind, maar qua gezondheid bepaald niet. Een eerste tegenslag volgde al meteen een jaar na hun huwelijk: de hersentumor waar ze in 1999 mee geconfronteerd werd. Gelukkig was die goedaardig en herstelde ze daar na een zware operatie goed van. Een kleine twintig jaar later (2018) was het weer raak en werd ze voor de tweede keer met een hersentumor geconfronteerd. Hoewel ze ook nu geopereerd kon worden kwam ze er dit keer niet zo genadig van af en hield ze er toch het een en ander aan over. Toen het vorig jaar voor de derde keer raak was hield ze er een halfzijdige verlamming aan over. En alsof dat nog niet erg genoeg was werd onlangs weer een tumor geconstateerd waar geen kruid meer tegen gewassen bleek. Toch gaf ze zich (optimistisch en positief ingesteld zoals ze altijd al was) niet zomaar gewonnen en bleef ze voor haar leven vechten, niet alleen voor dat van haar zelf maar ook voor hun beider leven waarin ze gelukkig met elkaar waren, ook al was hun kinderwens niet in vervulling gegaan. Niet alleen hadden ze een goedlopend IT-bedrijf opgebouwd, maar door hun vakantie-reizen ook veel van de wereld kunnen zien. Uiteindelijk heeft haar strijd tegen haar ziekte moeten staken en de draad van het leven moeten loslaten. Op woensdag 13 december j.l. kwam ze in het ziekenhuis van Erkelenz te overlijden. Na de uitvaartdienst volgde in Roermond de crematie.

Op dondermiddag 21 december j.l. hielden we in het crematorium van Venlo de uitvaartdienst voor **Leonardus Johannes Gerardus Maria (Jo) van den Boorn (1932-2023)** uit Tegelen. Geboren en getogen te St. Pieter (Maastricht) trouwde hij in 1957 met de Maastrichtse Bertie Zwolle (1936-2009) en verhuisde het gezin in verband met Jo's werk bij de krant (hij begon bij De Limburger) naar Utrecht (De Utrechtse Courant). Via Nijmegen en Malden (De Gelderlander) vestigden ze zich uiteindelijk in Hout-Blerick (Meuleveld), toen Jo bij het Dagblad voor Noord-Limburg als personeelschef aan de slag ging. Het was een klassiek gezin: terwijl Jo buitenshuis werkte, zorgde Bertie voor de huishouding en de opvoeding van hun drie kinderen (waarvan er inmiddels één in Melick woont, vandaar ...). Jo's grote hobby was muziek, zowel het beluisteren ervan, als ook door het actief beoefenen ervan. Jo was een fervent koorzanger, niet alleen bij De Vriendenkring in Steyl, maar ook bij het Blericks Mannenkoor en maakte hij ook verschillende concertreizen mee. Op zijn 60^e ging hij met de VUT en kwam er meer tijd om dingen samen te doen. Toen zijn vrouw met haar gezondheid begon te sukkelen (ze leed aan Alzheimer) werd dat de aanleiding om het grote huis in Hout-Blerick te verruilen voor een appartement in het aan de overzijde van de Maas gelegen Tegelen (Watermunt). Uiteindelijk moest ze in verpleeghuis Martinushof worden opgenomen waar ze in het najaar van 2009 kwam te overlijden. Hoewel hem dit afscheid en gemis zwaar viel, probeerde hij de draad van het leven zo goed en kwaad als het ging op te pakken. Tot het laatste toe bleef hij in alles en iedereen geïnteresseerd. Ook bleef hij als vanouds van lekker eten en een goed glas wijn genieten. De laatste tijd begon ook zijn gezondheid meer en meer achteruit te gaan en moest hij het appartement in Tegelen verruilen voor een plek in zorgcentrum Meeuwbeemd in Venlo. Daar kwam hij op woensdagmorgen 13 december j.l. te overlijden.

Diezelfde donderdagmiddag (21 december) deden we vanuit de St. Martinuskerk in Vlodrop **Maria Catharina (Trina) Tillmans-Biermans (1929-2023)** uitgeleide. Geboren en getogen op de Etsberg in Vlodrop moest ze al op jonge leeftijd meehelpen op de ouderlijke boerderij.

Het was op de kermis in Posterholt dat ze Wiel Tillmans (1930-2020) uit Herkenbosch leerde kennen met wie ze in 1958 trouwde. Ze kregen vier kinderen, waarvan er twee vroegtijdig kwamen te overlijden, hetgeen een groot impact op haar verdere leven zou hebben. In 1966 bouwden ze naast Trina's ouderlijke boerderij op de Etsberg een eigen huis. Terwijl Wiel bij de AKZO (v/h Lispin) in Herkenbosch de kost verdiende, zorgde Trina voor de huishouding en de opvoeding van hun beide zonen Frans en Pierre. Daarnaast was ze ook nog buitenshuis actief, met name in de moestuin en op het veld met het steken, sorteren en verkopen van asperges. Extra inkomsten genereerde ze als poetshulp bij bakker Maessen in het dorp en als keukenhulp in cafézaal Roerzicht. Vakanties waren niet aan hen besteed. Ter ere Gods en tot stichting van de kerkgangers zong ze jaren als lid van het kerkkoor haar (sopraan-)partijtje mee. Daarnaast poetste ze ook jarenlang samen met anderen wekelijks de kerk. Zo maakte ze zich verdienstelijk voor de kerk en de parochie waarvan haar man Wiel ruim 35 jaar lang kerkmeester was. Terwijl zoon Frans thuis bleven wonen, trouwde Pierre en zo kregen Trina en Wiel er niet alleen een schoondochter, maar later ook nog klein- en achterkleinkinderen bij. Ruim drie jaar geleden kwam haar man Wiel na een kort ziekbed op 90-jarige leeftijd te overlijden. Ondanks het gemis probeerde ze zelf het huishouden overeind te houden totdat ze ten gevolge van een ongelukkige val vlak vóór Pasen in het Roermondse zorghotel belandde. Na een revalidatie van drie maanden kreeg ze een kamer in woonzorgcentrum Bosscherhof in Herkenbosch waar ze een liefdevolle verzorging genoot. Onlangs luidde een tweede val waarbij ze haar heup brak het einde van haar leven in, een einde dat zich op zaterdag 16 december j.l. aandiende. Na de uitvaartmis volgde in Roermond in stilte de crematie.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl